

Dropper håndhilsing i benkene

Stig-Øyvind Blystad

stighb@vl.no

22 310 399

GUDSTJENESTE-REFORMEN

Kirkegjengere kvier seg for å strekke ut hånden mot en fremmed og si «Guds fred». Bare 1 av 6 menigheter har innført dette som fast ledd i gudstjenesten.

– **Unaturlig.** – Det går nok mer på om det faktisk fungerer inkluderende og relasjonsbyggende i praksis eller om det kan virke motsatt også. For noen virker det unaturlig å ta folk i hendene når man ikke vet hvem de er. Det blir en krevende sosial prosess, sier Pål Ketil Botvar, forsker ved KIFO, som nylig byttet navn fra Stiftelsen Kirkeforskning til Institutt for kirke-, religiøns- og livssynsforskning.

Han er en av forfatterne bak rapporten «Noe falt i god jord – Den norske kirkes gudstjenestereform sett fra menighetsnivå», som ble lagt fram før helgen. Det er tre år siden gudstjenestereformen i Den norske kirke ble iverksatt, og rapporten har undersøkt hvordan reformen har blitt mottatt i norske menigheter.

– **Problematiske.** De siste årene har bruk av fredshilsen i forbindelse med nattverden blitt mer vanlig i Den norske kirke. Leddet finnes i to varianter: Enkel fredshilsen innebærer at presten sier «Guds fred» og at menigheten svarer med de samme ordene. I den utvidede fredshilsen blir hver enkelt oppfordret til å hilse på dem rundt seg med et håndtrykk, samtidig som de sier «Guds fred».

– I menigheter med en fast kjerne er dette lite problematisk, men der det er mye utskiftning virker det faktisk mot sin hensikt. Da blir det et press, og det bidrar ikke til å bygge relasjoner, sier Botvar.

Religiøs blygsel. – Dels er det en allmenn, norsk blygsel når det gjelder å hilse på ukjente. Går du på en norsk buss som ikke er full, setter alle seg på et dobbeltsete alene, sier Paul Erik Wirgenes, avdelingsdirektør for menighetsutvikling i Kirkerådet.

I tillegg mener han det handler om en religiøs blygsel. – Noen har behov for å være alene og kan kjenne det brysomt å bli hilst på eller skulle hilse på noen.

Samtidig tror Wirgenes mange lengter etter å bli tatt i hånden og hilst på.

– Og noen lengter etter å hilse på noen. Den lokale menigheten bestemmer hvordan de vil gjøre det hos seg.

Det er tre år siden gudstjenestereformen i Den norske kirke ble iverksatt.

Reformen ble initiert av Ungdommens kirkemøte i 2003 igangsatt av Kirkerådet i 2004 etter plenumsamtale på Kirkemøtet.

Reformen består av nye liturgier og ny salmebok, gir større lokal valgfrihet og legger opp til mer involvering av lekfolk i gudstjenesten.

Før helgen ble rapporten «Noe falt i god jord – Den norske kirkes gudstjenestereform sett fra menighetsnivå» lagt fram. Rapporten er en kvantitativ undersøkelse av lokale grunnordninger i fire bispedømmer (Oslo, Nidaros, Agder/Telemark og Nord-Hålogaland). I tillegg er det foretatt intervjuer med ansatte og leke medarbeidere i 16 menigheter fra de utvalgte bispedømmene.

– For noen virker det unaturlig å ta folk i hendene når man ikke vet hvem de er, sier forsker Pål Ketil Botvar.

Sokneprest i Oddernes kirke, Jon Andreas Lauvland, har en stor, aktiv menighetskjerne og har tatt i bruk store deler av den nye liturgien.

– Men vi har ikke innført det den utvidede fredshilsen.

– Hvorfor ikke?

– Jeg synes selv den er veldig flott, men det var flere som kjente det som litt utfordrende og uvant. Kanskje vi gjør det litt senere.

Store menigheter. Rapporten om gudstjenestereformen viser at 16 prosent av de undersøkte menighetene har innført utvidet fredshilsen på fast basis. 8 prosent av menighetene bruker utvidet fredshilsen av og til, mens flertallet nøyer seg kun med dialogen mellom prest og menighet eller reserverer seg helt mot fredshilsen i gudstjenesten.

Det er en tendens til at store menigheter velger ordningen med utvidet fredshilsen i større grad enn små. I små menigheter er det 11 prosent som har valgt utvidet fredshilsen, mens dette gjelder 24 prosent av de store menighetene.

Son kulturkirke i Akershus ligger nærmere der folk bor enn det Såner kirke – som brant i 1995 – gjorde.

SON KULTURKIRKE

Ligger i Vestby kommune i Akershus.

Vigslet av biskop i Borg bispedømme, Atle Sommerfeldt, i går.

Grunnsteinen ble lagt ned palmesøndag i år.

Kostnadsrammen er om lag 40 millioner.

Fungerende Bjørgvin-biskop Jan Otto Myrseth sto for vigslingen av Knarvik kirke.

Foto : Tor Kristiansen

Første søndag i advent ble en skikkelig festdag i Knarvik i Nordhordland (t.v.). Den nye kirken har en prislapp på 90 millioner kroner.

Foto: Tor Kristiansen

